

Highlights fra udviklingskonferencen om musik og sundhed

Stor interesse for anvendelse af musik i sundhedsvæsenet

Ilan Sanfi, *cand.mag. og ph.d. i musikterapi, BMGIM-terapeut, Næstformand for Dansk Musikterapeutforening og medlem af Tænketanken Musik og Sundhed. Kontakt: ilan@sanfi.dk og www.micostudy.com*

Inge Kolind, *cand.mag. i musikterapi, Formand for Dansk Musikterapeutforening og medlem af Tænketanken Musik og Sundhed. Kontakt: dmtf@danskmusikterapi.dk*

I denne artikel giver vi et kort oprids af highlights fra Tænketanken Musik & Sundheds udviklingskonference, som blev afholdt hos Koda i København den 5.9. 2019.

Baggrund

Der er et stadigt større fokus på og voksende interesse for anvendelse af musik og kultur i det danske sundhedsvæsen blandt politikere, beslutningstagere, patientforeninger, hospitalsafdelinger, sundhedsfagligt personale og patienter. Det samme gælder de danske medier, som i stigende grad har fokuseret på emnet i form af artikler og temanumre, herunder DR, Politiken, Weekendavisen og Kristeligt Dagblad. Eksempler herpå er artikler som: "Der er for lidt musik i det danske sundhedsvæsen" (Kolind & Lidell, 2019) og "Børn i kemo og krigsplagede flygtninge: Her virker musik som behandling" (Nisgaard, 2019).

Som beskrevet i forrige udgave af dette tidsskrift (Kolind & Sanfi, 2019), er

Tænketanken Musik & Sundhed et interessefællesskab, hvor komponister, musikere, musikterapeuter, politikere, forskere, patientforeninger, virksomheder og sundhedspersonale er gået sammen for at fremme brug af musik i sundhedssystemet (www.musiksundhed.dk). Tænketanken rummer et professionelt ledet sekretariat, over 100 medlemmer og på nuværende tidspunkt to partnere, der arbejder aktivt for sagen, nemlig Dansk Musikterapeutforening og komponistforeningen DJBFA, hvoraf sidstnævnte var initiativtager og startede tænketanken tilbage i 2017.

Om udviklingskonferencen

Formålet med udviklingskonferencen var at samle udvalgte politikere, beslutningstagere, hospitalsledelser, sundhedspersonale, patientforeninger, virksomheder, forskere, musikterapeuter, komponister med flere med henblik på at diskutere udfordringer og løsninger forbundet med at kunne omsætte visionen om at udbrede musik i sundhedssystemet til handling.

Der var godt 100 deltagere på konferencen, som bød på en kombination af faglige oplæg, taler, musikalske oplevelser og gruppearbejde, hvilket blev styret kyndigt og levende af Mikkel Frey Damgaard (journalist) og Stine Lindahl Jacobsen (lektor, ph.d., Musikterapiuddannelsen, Aalborg Universitet). Blandt deltagerne var kulturminister Joy Mogensen, Peder Hvelplund (sundhedsordfører for Enhedslisten og medlem af Folketingets Sundheds- og Ældredudvalg), læger, beslutningstagere og afdelingssygeplejersker samt repræsentanter fra en række patientforeninger, herunder Kræftens Bekæmpelse, Lungeforeningen, Gigtforeningen, Scleroseforeningen samt Livskraft.

Den ene af konferencens to hovedtalere var kulturminister Joy Mogensen, som i sin tale understregede musikkens og kulturens

generelle sundhedsfremmende værdi. Hun fremhævede, hvordan vi i Danmark historisk set har været i stand til at opbygge et offentligt system, der kunne løse store samfundsmæssige problemer, og påpegede behovet for at tilpasse sundhedssystemet til en mere helhedsorienteret retning. Derudover holdt Franciska Rosenkilde (kultur- og fritidsborgmester i København og medlem af Alternativet) en tale, hvor hun fremhævede fordelene ved at integrere andre behandlingsformer end de medicinske og lægefaglige, hvor man ser mere på det hele menneske. Hun pointerede, at man altid er et helt menneske – både når man er rask, og når man er syg – og at musik og kultur kan spille en rolle i udviklingen mod et mere holistisk sundhedssyn. I sit faglige indlæg gav Lars Ole Bonde (professor emeritus i musikterapi ved Aalborg Universitet og i Musikk og Helse, Norges Musikkhøg-

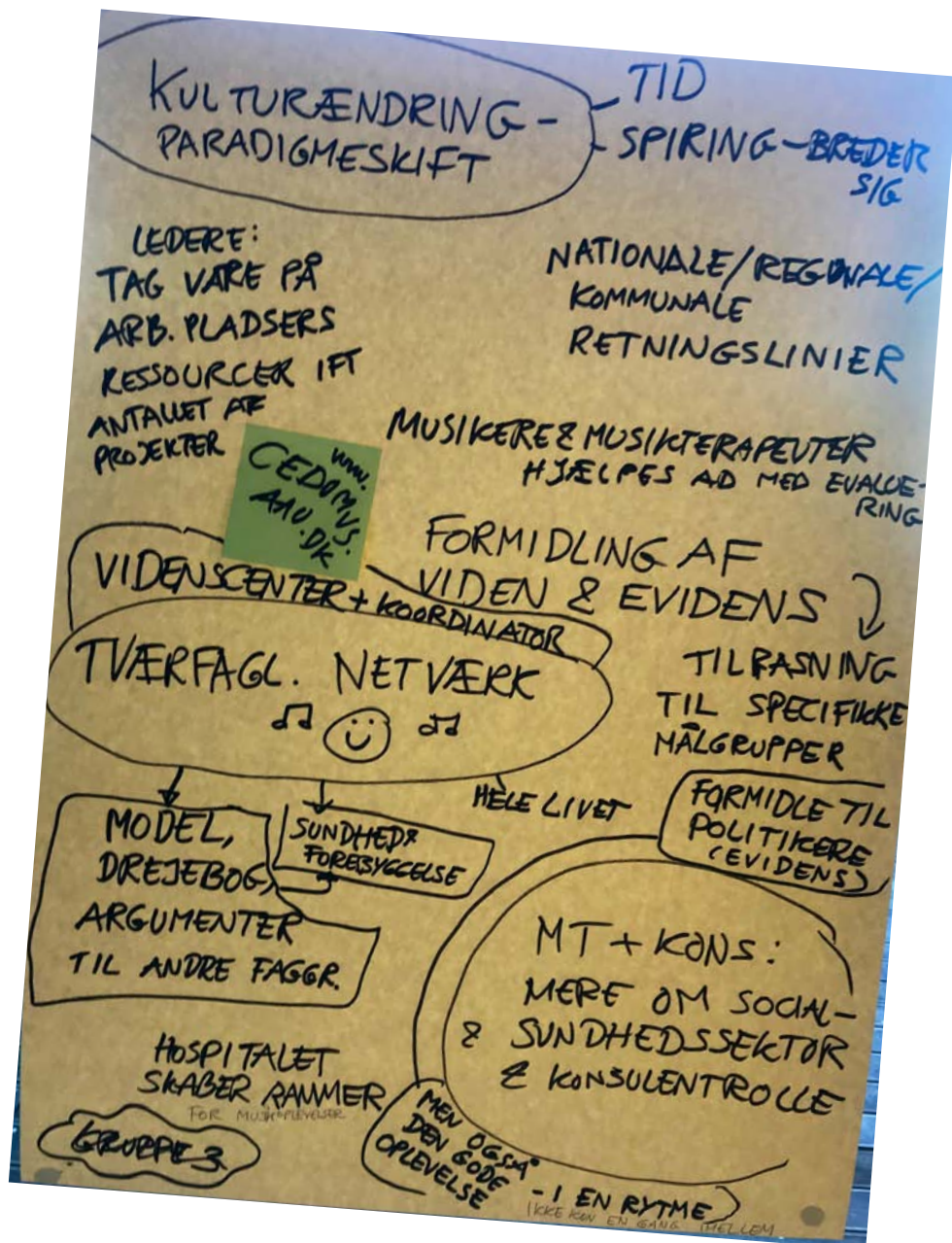
skole) et kort oprids over forskellige tilgange til anvendelse af musik i sundhedssystemet. Som eksempel på en velafprøvet dansk model for anvendelse af musikterapi og musikmedicin, fortalte han om den tværfaglige behandling på Musikterapiklinikken, Aalborg Universitetshospital, Psykiatrien. Derudover fremhævede Bonde det *virtuelle Center for Dokumentation og Forskning i Musikterapi* (CEDOMUS) som ressource og vidensbank, der i et letforståeligt sprog giver overblik over forskning, litteratur og anvendelse af musikens terapeutiske potentiale indenfor en række patientgrupper (www.musikterapi.aau.dk/cedomus). Betina Dybbroe (professor ved Center for Sundhedsfremmende Forskning, Roskilde Universitet) gav et fagligt oplæg om musik som demokratiserende åbning til det gode liv. Hun pointerede, at oplevelsen af egen sundhed har sammenhæng med oplevelsen af håb, meningsfuldhed, identitet, anerkendelse, handlemuligheder, samt kulturelle og sociale tilhørsforhold. Her så Dybbroe, at musik kan spille en vigtig rolle som 'sprog' for det tabuiserede, som lindring og omsorg, og som et middel til at danne fælles mening og til at dele sårbarhed.

Et af de centrale oplæg på konferencen var Johanne Bøgh Nielsens (cand.mag. i musikterapi) præsentation af konklusioner fra kortlægningsrapporten om anvendelse af musik i det danske sundhedsvæsen, som hun og Anita Jensen, (post.doc. Aalborg Universitet og kultur- og helsestrateg, Region Skåne) i regi af Nordjysk Center for Kultur og Sundhed udarbejdede på vegne af DJBFA (Jensen & Nielsen, 2019). Blandt andet fremhævede Nielsen, at interessen for brug af musik er stor på landets hospitalsafdelinger, men at musik endnu bruges ufokuseret i sundhedsvæsenet bortset fra hospiceområdet, hvor der er musikterapeuter og musikere på 15 af landets 21 hospicer.

Konferencens taler og oplæg var blandt med en spændende vifte af musikalske oplevelser og indslag, hvor deltagerne kunne mærke musikkens virkning på krop og sind. Violinist Lisbeth Sagen og harpenist Berit Spælling spillede en *Musikalsk Stuegang*, der afspejlede deres aktivitet i *MusikBeRiget*, et projekt, der siden 2009 har arbejdet for at forbedre livskvalitet og trivsel for børn, unge og deres familier under indlæggelse på hospitaler. Stine Lindahl Jacobsen faciliterede en fælles stemmeimprovisationsøvelse, hvor deltagerne skulle synge sig frem til et fælles musikalsk udtryk. Endelig gav Ilan Sanfi en kort præsentation af sine igangværende forskningsprojekter med musiklytning og visualisering samt smagsprøve på en af sine specialdesignede musikvisualiseringsrejser (www.micostudy.com).

Ovenstående taler, oplæg og musikalske indslag kulminerede i to udviklingssessioner

med gruppearbejde, hvor deltagerne først monofagligt og herefter tværfagligt skulle drøfte de udfordringer, problemstillinger og løsninger, de oplever i forbindelse med at kunne anvende og implementere musik både i mindre og større skala i sundhedssystemet.

Opsummering af udbytte af udviklingssessionerne

Blandt deltagerne var der stor interesse for at bruge musikens unikke kvaliteter og uudnyttede potentiale i sundhedsvæsenet. Nogle af hovedkonklusionerne fra gruppesessionerne var anbefalinger til et nationalt videnscenter om musik og sundhed samt en *task force*, som kan vejlede hospitals- og sundhedsafdelinger i brug af musik. Andre pegede på behov for oprettelse af implementeringscentre på forskellige hospitaler for at fremme anvendelse af musik i sundhedsvæsenet og generering af skalerbar erfaring

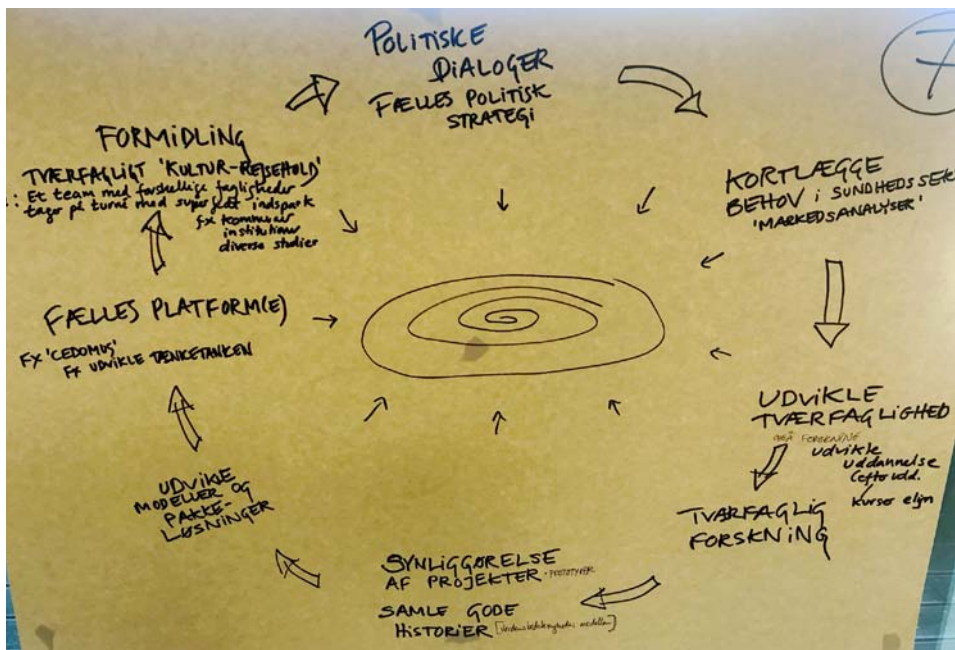
og viden. Her kan Musikterapiklinikken på Aalborg Universitetshospital, Psykiatrien tjene som forbillede.

Perspektivering og det videre arbejde

Udviklingskonferencen resulterede i forskellige former for udbytte. Dels samledes udvalgte nøglepersoner og drøftede problemstillinger, forhindringer og løsninger vedrørende implementering af musik i sundhedsvæsenet, og dels vakte konferencen politisk interesse og deltagelse. Konferencen åbnede nye døre og resulterede i invitationer til efterfølgende møder med politikere, beslutningstagere og andre aktører, som kan spille en vigtig rolle for det videre arbejde.

I den kommende tid vil Tænk tanken Musik & Sundhed blandt andet følge op på konferencen hos Folketingets og regionernes sundheds- og psykiatriudvalg.

Derudover havde tænketanken fokuseret

mediemæssigt på sagen før og efter konferencen i form af henholdsvis et debatindlæg (Kolind & Lidell, 2019) og efterfølgende en video om konferencen (www.facebook.com/djbf/videos/526342531472393/).

Vi er i Tænketanken Musik & Sundhed meget tilfredse med den store interesse for og udbytte af konferencen. Tilsvarende glæder vi os meget i Dansk Musikterapeutforenings bestyrelse til det videre arbejde og ser frem til faglige bidrag og input, dels fra vores medlemmer og dels fra vores brede tværfaglige netværk, så vi i fællesskab kan drive processen og feltet frem.

Litteratur

- Bonde, L. O. (2019). 5 tilgange til sundhedsfremmende musikanvendelse. *Tidsskriftet Dansk Musikterapi* 16(1), 28.
- Jensen, A. & Nielsen, J. B. (2019). Brug af musik i det danske sundhedsvæsen. (Rapport). <https://www.musikterapi.aau.dk/cedomus/nyheder/vis/musik-kan-med-fordel-bruges-mere-strategisk-i-sundhedssektoren.cid404587>

- Kolind, I. & Lidell, A. (2019). *Kristeligt Dagblad*: <https://www.kristeligt-dagblad.dk/debatindlaeg/lindrende-toner-der-er-lidt-musik-i-det-danske-sundhedsvaesen>

- Kolind, I. & Sanfi, I. (2019). Dansk Musikterapeutforening og Tænketanken Musik & Sundhed – sammen skaber vi nye tværfaglige samarbejdsfelter. *Tidsskriftet Dansk Musikterapi* 16(1), 32.

Musikterapiklinikken på Aalborg Universitetshospital, Psykiatrien: <https://psykiatri.rn.dk/for-sundhedsfaglige/psykiatrisk-forskning/forskningsenheder/musikterapiklinikken/om-musikterapiklinikken>

- Nisgaard, A. (2019). Børn i kemo og krigsplagede flygtninge: her virker musik som behandling. DR: <https://www.dr.dk/nyheder/viden/kroppen/boern-i-kemo-og-krigsplagede-flygtninge-her-virker-musik-som-behandling>